

1. 2. 2021

Prof. dr. Monika Kalin Golob, dekanja UL FDV:

Govor ob 60-letnici FDV UL (1961–2021)

V stavbo Fakultete za družbene vede UL sem prvič vstopila zgodaj spomladi 1992, torej še ne leto po njenem preimenovanju iz Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Tik pred diplomom na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani sem izvedela, da je prosto asistentsko mesto za jezikoslovne predmete, katerih nosilec je bil prof. Tomo Korošec.

Spominjam se – oprostite mi, drage kolegice in kolegi – kako sem malce vzvišeno, kot se za diplomantko filozofske fakultete spodobi, opazovala linolej in svetleče stene stavbe, ki je bolj spominjala na zdravstveni dom kot fakulteto. Ko sem se približevala pisarni v B-traktu, me je prijetno pobožal žlahtni čokoladasti vonj sladkega tobaka in me pripeljal v kabinet prof. Korošca. Iz hladne veže sem vstopila v mehak (ne le zaradi dima) svet jezikoslovja, stilistike in jezikovne kulture, ki me je usmeril v akademsko kariero na FDV.

Danes po skoraj tridesetih letih imam čast, da kot dekanja odpiram prvi dogodek ob 60-letnici fakultete: fakultete, ki se je popolnoma preoblekla v svoji zunanji in notranji podobi. Je uspešna zrela dama: z odlično raziskovalno dejavnostjo, mednarodnimi stiki ter kakovostnimi interdisciplinarnimi študijskimi programi vseh treh stopenj. Na njej je do konca leta 2020 diplomiralo 14.072 oseb, 50 specializiralo, 3.167 magistriralo, 496 pa doktoriralo.

31. 1. 1961, na drugi dan zasedanja skupščine LR Slovenije, je bil na popoldanskem ločenem zasedanju sprejet tudi **zakon o ustanovitvi Visoke šole za politične vede v Ljubljani. Naš rojstni list.**

Ustanovni zakon je šoli naložil, *»da izobražuje kadre za vsa področja političnih ved in tistih družbenih ved, ki so za njo temeljne; razvija raziskovalno delo na področju političnih ved, pa tudi drugih družboslovnih disciplin; da gradi nove discipline, ki naj bi bogatile dotedanji fond tradicionalnih družboslovnih in humanističnih nacionalnih znanosti«*. Predsednik začasnega sveta šole France Perovšek pa je v otvoritvenem nagovoru poudaril, da bo šola *»omogočila sistematično študirati politične vede na visokošolski ravni in opravljati znanstvenoraziskovalno delo«*, razmejil je med politiko in politologijo, ker so *»tudi politične vede znanost«*, morebitno partijsko kadrovanje v šolo pa je

odpravil z načrtom, da bo omogočala »poglobljen študij pogloblitnih zakonitosti družbenega razvoja čim večjemu številu ljudi z najrazličnejših področij družbenega udejstvovanja«.

Visoka šola za politične vede je študijsko leto 1961/62 začela z 31 rednimi in 48 izrednimi študenti druge stopnje, naslednje leto pa je vpisala 35 rednih in 35 izrednih študentov prve ter 35 rednih in 24 izrednih druge stopnje.

Šola je leta 1970 postala deseta članica UL – in se preimenovala v FSPN, si do 80. let sicer izoblikovala temeljne študijske programe in smeri, organizirala nekatere magistrske in specialistične programe, preoblikovala katedre, jih kasneje združevala v oddelke, a je še vedno morala utemeljevati njihov obstoj in obstoj nekaterih programov, tekrovati s konkurenčnimi programi drugih fakultet, se otepati stereotipov o politični fakulteti. Temu vsemu navkljub je kot protiutež v 80. letih intenzivno obnovila in razmahnila stike z mednarodnim okoljem, ki jim takrat sicer še niso rekli internacionalizacija, a so prav to bili in ostali.

Preimenovanje fakultete v FDV UL leta 1991 je povezano z nastankom novih študijskih smeri sodobnih družboslovnih disciplin, ki jih še danes poučujemo na 12 katedrah znotraj 4 oddelkov in raziskujemo v 20 raziskovalnih centrih. Bolonjska reforma je te smeri leta 2005 osamosvojila v študijske programe.

Kot vidimo v tem hitrem orisu zgolj nekaterih stopnic razvoja, je fakulteta rasla iz reforme v reformo, se bila s predsodki in stereotipi ter kljubovala z dobro mednarodno, raziskovalno in pedagoško rastjo.

Danes ni nič drugače: birokratske zahteve po novem in novem kvantitativnem evalviranju naših primarnih dejavnosti, nalaganje administrativnih opravil, obravnava raziskovalnega in pedagoškega osebja s kriteriji javnih uslužbencev, antiintelektualizem, razumevanje univerze kot servisa trgu dela, odpiranje razpisnih mest glede na potrebe tega trga dela – univerza, *quo vadis?* Kam gremo?

Ko sem se pred kakimi 15 leti utrujena od administriranja zadnje, bolonjske reforme pridušala prof. Korošču o nesmiselnosti in nedomišljenosti tega procesa, me je »potolažil«: od nekdanja država in politika delata tako. Izmišljata si nove in nove formalne reforme in administriranje, da mi ne bi mislili; da ne bi počeli tistega, kar je naše primarno opravilo: raziskovali, preišljevali in to v maniri akademskega dialoga prenašali na mlajše generacije.

Ampak mi vseeno mislimo, moramo misliti ... nastavljam o ogledalo sebi in družbi ter želimo s svojim delom prispevati k boljši prihodnosti. Zato se danes na rojstni dan FDV UL oziramo na aktualno obdobje zadnjega leta, leta, ki je razgalilo nizkotnost javne besede, s sovražnostjo ideoloških polov obremenilo družbeno klimo, razkrilo pomanjkljivosti in celo nedelovanje družbenih podsistemov. Pokazalo pa tudi solidarnost, nesebično požrtvovalnost zdravstvenega osebja, učiteljic in učiteljev, dijakov, študentov, javnih služb ter prostovoljk in prostovoljcev.

Organizirali smo strokovno razpravo, sledeč našim temeljnim disciplinam, zaokroženim v oddelke. Galerija FDV se pridružuje z »epidemiološko« razstavo študentk in študentov kulturologije ter kolega Santiaga Martina s katedre za tuje strokovne jezike. Razstavo fotografij boste lahko spremljali med odmori, pa tudi po dogodku v trenutno virtualne galeriji.

Dovolite mi, spoštovani, da se ob koncu zahvalim vsem, ki ste v 6 desetletjih snovali, razvijali, gradili in pomagali pri rasti naše fakultete; hvala vsem dekanom in dekanjam, pedagoškemu, raziskovalnemu in strokovnemu osebju, študentkam in študentom, diplomantom in diplomantkam na vseh stopnjah študija. Hvala za okrilje Univerzi v Ljubljani.

Vse najboljše nam vsem – in naj živi FDV UL!